

Verslag van werkzaamheden

van E.J. Fischer,

bijzonder hoogleraar Bedrijfsgeschiedenis (inclusief de sociale aspecten) aan de Universiteit van Amsterdam in de Faculteit Geesteswetenschappen en de Faculteit Maatschappij & Gedragwetenschappen over het academische jaar 2009 tot en met mei 2010

1. Inleiding

In de genoemde faculteiten is in 1994 door de Vereniging¹ het Nederlandsch Economisch-Historisch Archief (NEHA) een bijzondere leerstoel "Bedrijfsgeschiedenis, inclusief de sociale aspecten" gevestigd. Sedert 1994 bekleed ik deze leerstoel en jaarlijks breng ik verslag uit over mijn werkzaamheden. Er is afgesproken dat ik dit "in ruime zin" doe, dat wil zeggen dat ik alle onderwijs- en onderzoeks- en bestuurlijke werkzaamheden, lezingen, interviews, publicaties enz., ook die welke niet strikt kunnen worden toegeschreven aan mijn werkzaamheden als bijzonder hoogleraar, in dit verslag een plaats geef. Voor de goede orde zij opgemerkt dat de aanstelling als bijzonder hoogleraar is geschied op basis van één dag per week.

In de paragrafen 2, 3 en 4 is een samenvatting gegeven van de werkzaamheden die ik in het verslagjaar 2009 tot en met mei 2010 heb verricht.

2. Onderwijs

Zoals gebruikelijk heb ik het college "Inleiding in de bedrijfsgeschiedenis" verzorgd. Onderwerpen die daarbij aan de orde kwamen waren onder meer:

- Wat verstaan we onder bedrijfsgeschiedenis?
- Het belang van kennis van (bedrijfs)economie voor de beoefening van bedrijfsgeschiedenis.
- Kernbegrippen zoals balans, verlies- en winstrekening, opbrengsten, kosten, winst, kapitaal, rentabiliteit, liquiditeit, solvabiliteit, afschrijvingsmethodieken, economische ontwikkeling, economische groei, inflatie, deflatie, devaluatie, revaluatie, conjunctuur.
- "Concurrentie" en ondernemerschap als belangrijk(st)e verklarende factoren in de bedrijfsgeschiedenis.
- Voorbeelden van langbestaande historische vragen die met behulp van betrekkelijk eenvoudige bedrijfseconomische kennis/theorieën werden opgelost.
- Bedrijfshistorische bronnen/heuristiek.
- Bedrijfshistorisch onderzoek in opdracht.

De collegereeks werd afgesloten met een excursie naar het Nederlands Economisch Historisch Archief, waar - naast een rondleiding - een tweetal voordrachten werd gegeven. Aan het college nam een zevental studenten deel. Alle zeven hebben het tentamen met een positief resultaat afgelegd. De tentamenstof bestond, naast hetgeen tijdens de colleges behandeld werd, net als vorig jaar, uit bedrijfshistorische literatuur en capita selecta uit het boek van Slot, *Elementarie bedrijfseconomie*.

Naar het zich laat aanzien zal één van deze studenten zijn BA-scriptie schrijven over een thema op het gebied van bedrijfsgeschiedenis.

Zijdelings vallend onder dit hoofdje: de wetenschappelijke begeleiding van de onderzoeken van Dr. J. Barendregt, Dr. D. van der Werf en drs. R. Overman naar de geschiedenis van de RPS, PCGD, NMB, Postbank en hoe deze instellingen/ondernemingen werden samengevoegd tot ING. Conform hetgeen ik in mijn vorig jaarverslag meldde, zal dit onderzoek naar alle waarschijnlijkheid in 2010 kunnen worden afgerond. Gezien de bijzondere situatie in de financiële wereld, lijkt het niet waarschijnlijk dat de manuscripten op korte termijn gepubliceerd zullen worden.

---

¹ Inmiddels is het NEHA geen vereniging meer, maar een stichting.

2. Onderzoek

Sedert circa 14 maanden doe ik onderzoek ten behoeve van de publicatie van een handboek over bedrijfsgeschiedenis. Het boek is bedoeld als inleiding voor jonge wetenschappers die voor het eerst in aanraking komen met dit wetenschapsgebied. De publicatie zal onder andere historiografische, heuristische, bedrijfseconomische en bedrijfshistorische onderdelen bevatten; kennis van deze thema's kan een belangrijke hulp zijn voor studenten en wetenschappers die hun eerste schreden zetten op het gebied van de bedrijfshistorisch onderzoek.

3. Bestuurlijke, adviserende en overige werkzaamheden 2009/2010

- Decaan Faculteit Economie en Bedrijfskunde Universiteit van Amsterdam (FEB/UvA)
- Hoogleraar Toegepast Economisch Onderzoek FEB/UvA
- Bestuur (voorzitter) Stichting Histosearch
- Bestuur (voorzitter) Stichting SNS Reaal Fonds
- Bestuur (voorzitter) Stichting Nederlands Centrum voor Social Innovatie (NCSI)
- Bestuur (voorzitter) Nederlandse Museum Vereniging
- Bestuur (voorzitter) Stichting Museum Jaarkaart
- Bestuur Stichting Economisch Onderzoek (SEO)
- Bestuur (penningmeester) Stichting Modern Glas (Den Haag)
- Bestuur Multatuli Genootschap (Amsterdam)
- Bestuur (penningmeester) Academie voor Verenigings Management (AVVM)
- Bestuur (voorzitter) Nederlandse Raad voor Training en Opleiding
- Bestuur (voorzitter) Klanten Service Federatie

- Raad van Commissarissen (vice voorzitter) Delta Lloyd Groep
- Raad van Advies (voorzitter) Chainworks (opleiding en reïntegratie)
- Voorzitter van de visitatiecommissie Exameninstituten Wet Financiële Dienstverlening (College van Deskundigen Financiële Dienstverlening)

- Lid Comité van Aanbeveling 'Operatie Zonnestraal' (initiatief van de Stichting Kunst en Cultuur Noord-Holland)
- Lid Comité van Aanbeveling Leerstoel Modern Jodendom, R.U. Leiden
- Voorzitter Raad van Toezicht Durrer Centrum (cardiogenetisch onderzoek in Nederland)
- Voorzitter Raad van Toezicht Inscope (UvA, Erasmus, RUM en NCSI)
- Lid Raad van Aanbeveling Teylers Museum
- Lid Raad van Advies Philipse Business School

- 0 - 0 - 0 - 0 -